

EVROPSKI PARLAMENT

2004

2009

Odbor za regionalni razvoj

ZAČASNO
2006/2104(INI)

22.12.2006

OSNUTEK POROČILA

o prispevanju prihodnje regionalne politike k inovativni zmogljivosti Evropske Unije
(2006/2104(INI))

Odbor za regionalni razvoj

Poročevalec: Mieczysław Edmund Janowski

PR_INI

VSEBINA

Stran

PREDLOG RESOLUCIJE EVROPSKEGA PARLAMENTA3

PREDLOG RESOLUCIJE EVROPSKEGA PARLAMENTA

o prispevanju prihodnje regionalne politike k inovativni zmogljivosti Evropske Unije (2006/2104(INI))

Evropski parlament,

- ob upoštevanju členov 2, 3, 158, 159 in 160 Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti,
- ob upoštevanju člena 9 Uredbe Sveta (ES) št. 1083/2006 z dne 11. julija 2006 o splošnih določbah o Evropskem skladu za regionalni razvoj, Evropskem socialnem skladu in Kohezijskem skladu¹ ter popravka²,
- ob upoštevanju Uredb Sveta št. 1084/2006 z dne 11. julija 2006 o ustanovitvi Kohezijskega sklada³,
- ob upoštevanju Uredbe Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 1080/2006 z dne 5. julija 2006 o Evropskem skladu za regionalni razvoj⁴,
- ob upoštevanju Uredbe Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 1081/2006 z dne 5. julija 2006 o Evropskem socialnem skladu⁵,
- ob upoštevanju Uredbe Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 1082/2006 z dne 5. julija 2006 o Evropski skupini za ozemeljsko sodelovanje⁶,
- ob upoštevanju Sklepa Sveta 2006/702/ES z dne 6. oktobra 2006 o strateških smernicah Skupnosti o koheziji⁷,
- ob upoštevanju Skupnega stališča (ES) št. 27/2006, ki ga je 25. septembra 2006 sprejel Svet⁸, in mnenja Parlamenta pri drugem branju Skupnega stališča Sveta za sprejemu Odločitve Evropskega Parlamenta in Sveta v zvezi s Sedmim okvirnim programom Evropske skupnosti za raziskave, tehnološki razvoj in predstavitvene dejavnosti (2007 do 2013)⁹ (2005/0043(COD)),
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 10. marca 2005 o znanosti in tehnologiji - smernice za prihodnjo politiko Evropske unije za podporo raziskovanju¹⁰,
- ob upoštevanju sporočila Komisije z naslovom Kohezijska politika za podporo rasti in novim delovnim mestom: strateške smernice Skupnosti, 2007–2013 (KOM(2005)0299),

¹ UL L 210, 31.7.2005, str. 25.

² UL L 239, 1.9.2006, str. 248.

³ UL L 210, 31.7.2006, str. 79.

⁴ UL L 210, 31.7.2006, str. 1.

⁵ UL L 210, 31.7.2006, str. 12.

⁶ UL L 210, 31.7.2006, str. 19.

⁷ UL L 291, 21.10.2006, str. 11.

⁸ UL L 301E, 12.12.2006, str. 1.

⁹ P6_TA(2006)0513.

¹⁰ P6_TA(2005)0077.

- ob upoštevanju sporočila Komisije Svetu, Evropskemu parlamentu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij z naslovom Prenos znanja v prakso: široko zastavljena inovacijska strategija za EU (KOM(2006)0502),
 - ob upoštevanju sporočila Komisije Svetu, Evropskemu parlamentu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij z naslovom Več raziskav in inovacij - naložba za rast in zaposlovanje: skupni pristop (KOM(2005)0488),
 - ob upoštevanju sporočila Komisije Svetu in Evropskem parlamentu z naslovom Kohezijska politika in mesta: prispevek mest k rasti in delovnim mestom v regijah (KOM(2006)0385),
 - ob upoštevanju sporočila Komisije z naslovom Tretje poročilo o napredku glede kohezije: k novemu partnerstvu za rast, delovna mesta in kohezijo (KOM(2005)0192),
 - ob upoštevanju sklepov Evropskega sveta iz Lizbone z dne 23. in 24. marca 2000,
 - ob upoštevanju sporočila Komisije spomladanskemu Evropskemu svetu z naslovom Čas za višjo prestavo: novo partnerstvo za rast in delovna mesta (KOM(2006)0030),
 - ob upoštevanju sporočila Komisije Evropskemu svetu z neuradnega srečanja v Lahtiju 20. oktobra 2006 z naslovom Inovacijam prijazna, sodobna Evropa (KOM(2006)0589),
 - ob upoštevanju sporočila Komisije Evropskemu svetu z naslovom Evropski tehnološki inštitut: nadaljnji koraki v zvezi z njegovo ustanovitvijo (KOM(2006)0276),
 - ob upoštevanju sporočila Komisije z naslovom Regije za gospodarsko spremembo (KOM(2006)0675),
 - ob upoštevanju evropskega poročila o napredku na področju inovacij 2006 (TrendChart),
 - ob upoštevanju stališč in mnenj Odbora regij,
 - ob upoštevanju člena 45 svojega Poslovnika,
 - ob upoštevanju poročila Odbora za regionalni razvoj (A6-0000/2007),
- A. ker ima, poleg odobravanja projektov in upravljanja strukturnih skladov, regionalna politika vlogo tudi pri vzpostavljanju inovativne zmogljivosti EU, kar zajema spekter dodatnih znanstvenih in tehnoloških, pravnih in finančnih, gospodarskih in trgovinskih, organizacijskih in upravnih, energetskih in okoljskih, izobraževalnih in družbenih ter zdravstvenih in kulturnih ukrepov, usmerjenih v zagotavljanje resnične kohezije znotraj Skupnosti,
- B. ker naložbe same po sebi ne zagotavljajo razvoja, vendar ob izvajanju ustrezne politike lahko postanejo ključno razvojno orodje,
- C. ker bi morale vzpostavljanje inovativne zmogljivosti EU služiti za zmanjševanje razlik med regijami in na ta način uveljavljati načelo družbene solidarnosti in skladnega razvoja,

- D. ker bi morali ljudje biti v središču vseh inovacijskih dejavnosti; ker je poln in skladen razvoj teh dejavnosti ključen za uspešno izvajanje vseh politik in ker bi morala osnova vsega delovanja EU biti blaginja njenih prebivalcev (širše opredeljena v smislu kakovosti in dolžine življenja) kot članov lokalnih in regionalnih skupnosti ter obenem državljanov držav članic,
- E. ker je enak dostop do izobrazbe in usposabljanja na vseh ravneh osnovna državljanska pravica in ker je treba pospešiti trajno izobraževanje in bi morali delavci imeti priložnost preusposabljanja,
- F. ker bi morali inovacije znotraj Evropske unije razumeti kot dinamičen in interaktiven proces, ki vključuje številne interesne skupine, v skladu z načelom subsidiarnost, regionalne in lokalne interesne skupine,
- G. ker inovacija lahko pomeni tudi vrnitev k dobri, preizkušeni praksi, ki je v rabi že več generacij in ker so v nekaterih primerih inovativni ukrepi usmerjeni zgolj v specifične regije,
- H. ker nekateri ukrepi zahtevajo večje izdatke, medtem ko so za druge dovolj le nove ideje in/ali uvedba dobre, jasne zakonodaje, ki bo spoštovana,
- I. ker je cilj lizbonske strategije, da EU do leta 2010 postane najbolj konkurenčno gospodarstvo na svetu, tudi s pomočjo povečanja izdatkov za raziskave in razvoj na 3 % BDP; ker bi morala biti regionalna in lokalna središča bolj aktivno vključena v praktično izvajanje lizbonske strategije,
- J. ker se med 60 % in 70 % direktiv EU izvaja na regionalni in lokalni ravni,
- K. ker bi morali biti strukturni skladi bolj prožni, da bi se lažje upoštevale posebne značilnosti posameznih regij,
- L. ker so bili uvedeni različni finančni instrumenti, vključno z novimi pobudami Jaspers, Jeremie in Jessica, in ker dejavnost Evropske investicijske banke služi kot vzvod za razvoj preko racionalizacije stroškov,
- M. ker igrajo majhna in srednje velika podjetja ključno vlogo pri vzpostavljanju inovativne zmogljivosti znotraj EU, med drugim zaradi prožnosti in hitrega odziva na nove tehnologije in načine delovanja,
- N. ker gospodarska dejavnost v širšem pomenu vključuje tudi kmetovanje,
- O. ker storitveni sektor ustvarja znaten delež (približno 70 %) prihodkov držav EU,
- P. ker je treba ustvariti ustrezne pogoje na področju prometa, telekomunikacij in mrežne informacijske infrastrukture,
- Q. ker drugi akterji v globalnem gospodarstvu in "politični igri" ne sedijo križem rok in prav tako iščejo nove rešitve in ker je inovacija lahko pomeni obogatitev, saj naredi evropsko gospodarstvo bolj privlačno, bolj konkurenčno in ustvari vezi med regijami Skupnosti,

R. ker so inovacije ena od treh prednostnih nalog EU v strateških smernicah,

Politika človeškega kapitala, izobraževanja, znanosti in raziskav

1. poziva države članice in Komisijo, naj zagotovijo, da je enak dostop do izobrazbe na vseh ravneh zagotovljen v vseh regijah, kar bo ljudem omogočilo, da razmišljajo inovativno in kreativno ter zagotovilo uravnovešen osebni razvoj (tako intelektualni kot psihični), vključno z razvojem vzorcev etičnega družbenega obnašanja;
2. pozdravlja do sedaj dosežene rezultate in poziva države članice in Komisijo, naj spodbujajo razvoj regionalnih akademskih in znanstvenoraziskovalnih središč ter tesnejše medsebojno sodelovanje teh središč za izmenjave raziskovalcev in študentov;
3. opozarja Svet in Komisijo na dejstvo, da zaradi grožnje sesutja in pomanjkanja delovne sile, ki jih povzroča trenutno demografsko stanje v EU, potrebujejo družinske politike držav članic ter regionalne in lokalne oblasti korenite reforme; meni, da moramo biti posebej pozorni na dejstvo, da se evropska družba stara in da morajo biti starejše osebe bolj vključene v inovativne ukrepe, kjer lahko uporabijo svoje znanje in izkušnje;
4. Komisiji, državam članicam, Odboru regij in regionalnim oblastem predlaga, naj z večsmerno kampanjo lokalne skupnosti spodbudijo, da pospešijo dialog z družbo, na podlagi načela od spodaj navzgor in tako povečajo inovativni duh;
5. meni, da je ključen predpogoj za vzpostavljanje inovativne zmogljivosti v EU neoviran in prost - ali izjemno poceni - širokopasovni dostop do
 - (a) upravnih informacij (na vseh ravneh uprave), možnost, da se večina upravnih formalnosti, vključno s poslovnimi formalnostmi, opravi preko interneta in
 - (b) znanstvenih, gospodarskih in kulturnih informacij, pri čemer je treba upoštevati načela intelektualne lastnine (večja razpoložljivost elektronskih knjižnic),in poziva Komisijo, države članice ter regionalne in lokalne oblasti, naj zagotovijo splošen dostop do takšnih informacij ter povečajo dostop do delovnih mest povezanih z informacijsko in komunikacijsko tehnologijo - kar je še posebej pomembno za ljudi, katerih okoliščine od njih zahtevajo, da delajo doma, vključno z mladimi, izobraženimi materami in invalidnimi osebami;
6. meni, da je za spodbujanje inovacij v celotni Skupnosti ključnega pomena široka podpora dejavnostim, povezanim z inovacijami, patenti in licencami ter poziva Svet, Komisijo in države članice, naj pospešijo prizadevanja za uvedbo evropskega patenta in zagotovijo spoštovanje avtorskih pravic (strategija o pravicah intelektualne lastnine), kar bi vodilo h globalnim rešitvam na tem področju, ki bi temeljile predvsem na evropskih modelih;
7. meni, da so inovacijske skupine, središči odličnosti, itd. do danes dosegali dobre rezultate v smislu oblikovanja ter hitrega in učinkovitega izvajanja inovativnih konceptov in rešitev ter poziva Komisijo in države članice, naj pospešijo razvoj skupin kot sredstev za vzpostavljanje povezav med središči za znanstveno raziskovanje, izobraževalnimi središči, podjetništvom in lokalnimi skupnostmi;

8. poziva države članice, naj pospešijo sodelovanje z vzpostavitvijo evropskih tehnoloških platform, kjer bodo z vzpostavljanjem čezmejnih in medregionalnih vezi med industrijo in znanstvenim raziskovanjem ter finančnimi krogi zbrane inovativne dejavnosti;
9. poudarja, da je trenutna raven porabe za raziskave in razvoj nevarno nizka in da so izdatki za ta namen predvideni v proračunu Skupnosti vse prej kot zadovoljivi ter poziva države članice, naj čim prej znatno povečajo delež BDP za te izdatke tako na nacionalni kot na regionalni ravni;
10. vidi Evropski inštitut za tehnologijo kot novo priložnost za preprečevanje bega možganov, kot neponovljivo priložnost za nadarjene evropske raziskovalce, da izvajajo raziskave na najvišji ravni, ter kot vir morebitne podpore regionalnim inštitutom za znanstveno raziskovanje; zato poziva Svet, Komisijo in države članice, naj pospešijo dejavnosti za ustanovitev Evropskega inštituta za tehnologijo in tako povečajo konkurenčnost in potencial Skupnosti v trikotniku znanja, ki ga sestavljajo inovacije, raziskave in izobraževanje;

Ekonomska in energetska politika ter finančna in upravna orodja

11. poziva Komisijo, države članice ter regionalne in lokalne oblasti k celoviti podpori (vključno z ukrepi za racionalizacijo upravnih postopkov in davčnega sistema) malim in srednje velikim podjetjem, saj so ta najbolj kreativna in dinamična sredstva za tehnološke in organizacijske inovacije, ki lahko povečajo evropsko gospodarsko konkurenčnost in izboljšajo stanje na trgu dela;
12. poziva regionalne in lokalne oblasti, naj spodbujajo in podpirajo regionalno sodelovanje med središči za znanstveno raziskovanje in podjetji vseh velikosti - tako mala in srednje velika kot velika podjetja;
13. poziva države članice, naj za učinkovitejše izvajanje politike za spodbujanje inovacij v regijah izrabijo pomoč Evropskega regionalnega sklada, Evropskega socialnega sklada, Kohezijskega sklada in finančna sredstva, ki so na voljo znotraj sedmega okvirnega programa;
14. meni, da bi morali zaradi velikega pritiska v zvezi s tem temeljito zmanjšati birokracijo - ki je ne smemo zamenjati z učinkovito upravo - ter poziva Komisijo in države članice, naj s tega stališča pregledajo nacionalno in lokalno zakonodajo EU, ter jo znatno poenostavijo in, kjer je možno, standardizirajo upravne postopke, še posebej tiste, ki so povezani z zagonom in izvajanjem gospodarske dejavnosti (centri za stike);
15. meni, da bi morali lokalnim in regionalnim oblastem pri njihovih dejavnostih za spodbujanje inovacij zagotoviti institucionalno pomoč in predlaga, naj države članice v skladu z načelom subsidiarnosti razmislijo o tem, da bi jim predale čim več dolžnosti in pooblastil skupaj z ustreznimi sredstvi za samofinanciranje, subvencije in donacije, kar bi olajšalo napore pri iskanju najboljših možnih rešitev za lokalne prebivalce;
16. poziva države članice in regionalne oblasti, naj pri iskanju načinov za izvajanje naložb in projektov za spodbujanje inovacij bolje izkoristijo rešitve, ki vključujejo javno-zasebna partnerstva ter obenem uporabijo dobre prakse, razvite v drugih državah in regijah;

17. meni, da mora biti zbiranje sredstev za izvajanje politik za spodbujanje inovacij na nacionalni in regionalni ravni enostavnejše ter poziva Svet, Komisijo in države članice, naj vzpostavijo finančne mehanizme, ki odgovarjajo realnim potrebam, in sistem za upravljanje tveganj povezanih z inovativnimi projekti; v zvezi s tem priznava, pomen novih pobud financiranja za inovacije, ki sta jih skupaj uvedla Evropska investicijska banka in Evropski investicijski sklad (Jaspers, Jeremie in Jessica), ter meni, da bi morali na regionalni ravni čim bolj razširiti informacije o praktičnem in učinkovitem izvajanju teh pobud;
18. priznava povezavo med inovacijami ter hitrim in varnim gibanjem oseb in pretokom dobrin, kar zahteva sodelovanje regionalnih skupnosti pri določbah o prometni infrastrukturi in poziva Komisijo, države članice in regionalne oblasti, naj bodo inovativne v tehničnem in organizacijskem smislu znotraj področja prometa, še posebej prometa na lokalni in regionalni ravni;
19. pozdravlja dejstvo, da so se Evropski parlament, Svet in Komisija lotili evropskih problemov povezanih z energijo in ker se zaveda, da energetska politika načeloma spada v nacionalni okvir in pomembno vpliva na inovacije znotraj gospodarstva, poziva države članice, naj preučijo vidike te politike, vključno z izobrazbo, povezano z energijo, kar bi pomenilo večje napore pri racionalni rabi energije, in naj z izrabo geoloških posebnosti in lokalnih virov energije ter s spodbujanjem energetske inteligentnih zgradb proizvajajo "čisto" energijo;

Urbana območja in podeželje ter okolje

20. poziva države članice in Komisijo, naj z optimalno izrabo lokalnih pogojev in sredstev izvajajo učinkovitejšo medregionalno politiko nadomestil za ustvarjanje prave teritorialne kohezije, kar bo povečalo inovacijske zmožnosti Skupnosti, in na ta način kljubujejo praznjenju določenih območij zaradi gospodarskega pomanjkanja;
21. opozarja Komisijo, države članice in regionalne oblasti na dejstvo, da morajo ljudje imeti dobre življenjske pogoje, kar pomeni zagotovljeno primerno raven varnosti, zdravstveno oskrbo in zaščito okolja, ustrezno stanovanje, dostop do storitev itd., če želimo ustvariti inovacijam prijazno okolje;
22. poziva države članice in regionalne oblasti, naj zaradi pomembne vloge, ki jo v urbanih okoljih, kjer živi večina prebivalcev EU, in njenih lokalnih in regionalnih inovacijskih središčih, podprejo dolgoročno prostorsko načrtovanje, ki bo ustvarilo pogoje za racionalno in usklajeno rabo urbanega prostora in trajnostni urbani razvoj, ki bodo upoštevali gospodarske, stanovanjske in rekreativne potrebe, obenem pa ščitili okolje;
23. poziva Komisijo in države članice, naj podprejo okolju prijazne inovativne ukrepe (ekoinovacije) in s tem prispevajo k trajnostnemu regionalnemu razvoju;
24. poziva Komisijo, države članice in regionalne oblasti, naj v okvir dejavnosti inovacijske politike dodajo tudi vprašanja agroživilske proizvodnje in obdelave ter življenjske pogoje prebivalcev podeželja, saj je podeželje, kjer živi približno 20 % prebivalcev Skupnosti, ključnega pomena za varnost preskrbe s hrano EU;

Dobra praksa in utrjevanje inovacijske politike

25. pozdravlja dosedanje delo Komisije pri ocenjevanju inovacijskih politik na ravni držav članic (evropsko poročilo o napredku na področju inovacij) in jo poziva, naj sistematično preuči posamezne regije, pri tem pa uporabi najbolj objektivne kazalce za področje inovacij; predlaga, naj se v četrtem periodičnem poročilu, ki je trenutno v pripravi, v ospredje postavijo ustrezne analize in ocene;
26. poziva Komisijo, naj deluje v smeri konsolidacije nacionalnih strateških referenčnih okvirov, kar vključuje tudi regionalne inovacijske strategije, da bi tako inovacije postavili v ospredje in bi jih zajeli v skupen, povezan sistem celotne EU;
27. pozdravlja do sedaj dosežene rezultate v zvezi z izmenjavo izkušenj in najboljših praks med regijami in lokalnimi skupnostmi preko kooperacijskih omrežij in poziva Komisijo k nadaljnji podpori za razvoj takšnih omrežij in prenosa inovacij z uporabo najsodobnejših informacijskih in komunikacijskih tehnologij, ki zagotovo lajšajo prenos in izmenjavo informacij, še posebej ker je treba vključiti tudi skupnosti na oddaljenih območjih; v zvezi s tem pozdravlja dejstvo, da Komisija preko pobude Regije za gospodarsko spremembo spodbuja regije in mesta k sodelovanju, vendar pričakuje konkretne predloge za izvajanje te pobude;
28. poziva Komisijo, naj v povezavi z državami članicami izvede vmesno revizijo strateških smernic Skupnosti, da bi lahko ocenili napredek inovacijske politike EU v regijah;
29. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu, Komisiji, vladam držav članic in Odboru regij.